

Management letter

Gemeente Houten

Boekjaar 2022

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Houten
Postbus 30
3990 DA Houten

ONDERWERP:
Management letter 2022

KENMERK:
2212-01432

DATUM:
06-12-2022

Geacht College,

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2022 van gemeente Houten hebben wij de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing beoordeeld, teneinde onze controlewerkzaamheden in overeenstemming met Nederlands recht waaronder de controlestandaarden te kunnen bepalen.

De opzet, het bestaan en in voorkomende gevallen de werking van de interne beheersingsmaatregelen van de belangrijkste bedrijfsprocessen, inclusief de geautomatiseerde gegevensverwerking, in uw gemeente zijn beoordeeld en getoetst, zodat we een terugkoppeling kunnen geven over de betrouwbaarheid van de interne informatievoorziening en de jaarrekening.

Onze bevindingen zijn gebaseerd op de normale werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole. Deze brief bevat daardoor niet alle onvolkomenheden in uw organisatie, die bij een eventueel uitgebreid en hierop specifiek gericht onderzoek naar voren zouden kunnen komen. Zoals u zult begrijpen, is de managementletter van nature kritisch. Wij rapporteren over de eventuele leemtes of mogelijkheden ter verbetering van de financiële en administratieve processen, de administratieve organisatie daarvan en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing.

Op uw verzoek geven wij in deze managementletter aan op welke wijze verbeteringen van de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing kunnen worden gerealiseerd. De aanbevelingen en oplossingsrichting-en zoals beschreven in deze managementletter bieden u handvatten voor deze uitwerking. Wij hebben de concept management letter toegelicht en besproken met een afvaardiging van de ambtelijke organisatie alsmede de wethouder financiën.

Deze managementletter is door ons opgesteld voor uw informatie en mag niet zonder onze uitdrukkelijke toestemming geheel of gedeeltelijk aan derden ter beschikking worden gesteld.

Wij danken u en uw medewerkers voor de samenwerking en zijn graag bereid tot het verstrekken van nadere toelichting.

Hoogachtend,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

G.J. van Luyk AA
Director Audit

Inhoudsopgave

CONTACT

G.J. van Luyk AA

Director
+31 6 55 37 14 01
f.vanluyk@bakertilly.nl

Jelle Smit RA

Senior Manager
+ 31 6 12 23 90 91
j.smit@bakertilly.nl

KANTOORGEGEVENS

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Papendorpsweg 99
Postbus 85007
3508 AA Utrecht

1. Bestuurlijke samenvatting	4
2. Bevindingen en aandachtspunten	7
3. Bevindingen IT-beheersing	25
Bijlage 1: Detailbevindingen	30
Bijlage 2: Actuele ontwikkelingen	43

1 Bestuurlijke samenvatting

1. Bestuurlijke samenvatting

Deze managementletter bevat onze bevindingen die zijn gebaseerd op onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole voor het jaar eindigend op 31 december 2022. In de managementletter gaan wij in op de beheersing binnen de processen.

Uw interne beheersing is net als vorig jaar in ontwikkeling. We hebben geen significante tekortkomingen in uw AO/IC geconstateerd welke van invloed zouden kunnen zijn op de strekking van ons oordeel bij de jaarrekening. Wel hebben we in deze managementletter een aantal aanbevelingen, welke wij in hoofdstuk 2 een prioritering hebben meegegeven. De nieuwe bevindingen alsmede de details van de eerdere bevindingen zijn in bijlage 1 opgenomen. Wij constateren dat het niveau van de interne beheersing ten opzichte van vorig jaar licht is verbeterd, maar dat nog wel opvolging van de gemeente nodig is om onze bevindingen definitief op te lossen zodat we van een gegevensgerichte controle naar een meer systeemgerichte controle kunnen. Wij vragen aandacht om de interne beheersingsmaatregelen veel meer zichtbaar in de 1^e-lijn te integreren. De gemeente heeft mede met het oog op de rechtmatigheidsverantwoording capaciteit ingehuurd om de benodigde verbeteringen sneller te kunnen realiseren.

Een goede en positieve ontwikkeling is dat de gemeente bezig is de materiele processen in kaart te brengen en te beschrijven zodat een uniforme werkwijze wordt gewaarborgd. Onderdeel van het beschrijven van de processen is ook het in kaart brengen van de beheersingsmaatregelen en daar waar deze onvoldoende zijn voorstellen te doen om alsnog beheersingsmaatregelen te implementeren.

In het kader van onze jaarrekeningcontrole hebben we de interne beheersing rondom uw IT onderzocht. We hebben in dat kader uw applicatie Key2Financiën onderzocht. In hoofdstuk 3 zijn onze aanbevelingen opgenomen.

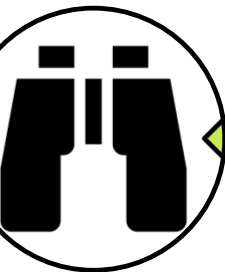

De inflatie en energiecrisis hebben voor 2022 een belangrijke invloed op uw gemeente. Deze invloed is zichtbaar bij omvangrijke investeringen, nog te maken kosten ten aanzien van de grondexploitatie alsmede de inkopen die de gemeente doet ten behoeve van de verschillende programma's. Voor de energie heeft de gemeente voor 2022 nog een vast contract echter per 1 januari 2023 loopt dit contract af. De gemeente bereidt samen met een andere gemeente een aanbesteding voor. Ten tijde van deze voorbereiding en de toen geldende tarieven was de verwachte stijging circa 250%.

Onze samenwerking. De samenwerking met de gemeente Houten verloopt constructief. Aandachtspunt is dat vanuit de gemeente, nadat er interne afstemming heeft plaatsgevonden, er één reactie komt zodat de afstemming en afwikkeling van onze kant met de gemeente op een efficiënte wijze kan gebeuren. In de afstemmingen met de ambtelijke organisatie streven wij er naar om het proces van de aanlevering (krijgen wij tijdig de juiste en toereikende informatie) zo optimaal mogelijk te laten verlopen. In dat kader zullen wij ook een presentatie/ afstemming hebben met de gemeente.

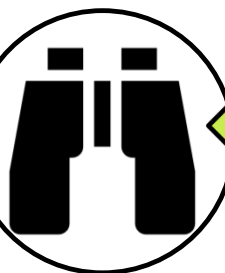
1. Bestuurlijke samenvatting

Vanaf 2023 dient het college van burgemeester en wethouders zelfstandig verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid. Een achterliggende reden van deze wijziging is de wens dat de interne beheersing binnen gemeente naar een hoger niveau gaat. De bewustwording binnen de gemeente om de processen aan te passen zodat in toenemende mate op de interne beheersing gesteund wordt onderkend.

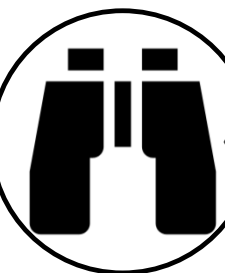
De gemeente heeft in dit kader externe capaciteit ingehuurd om de processen te beschrijven en aan te passen zodat er naar de toekomst toe meer gesteund kan worden op de interne beheersing. Doel hiervan is dat er gewerkt kan worden conform het 3-lijnenmodel. We adviseren de gemeente de realisatie van het implementeren van het 3-lijnenmodel te monitoren.

Bovenstaande betekent dat, naar onze verwachting, voor 2023 de VIC nog een gegevensgerichte controle moet uitvoeren om de rechtmatigheid aan te kunnen tonen.

Vooruitblik richting jaarrekeningcontrole 2022. We hebben met uw gemeente goede afspraken over de planning van de jaarrekeningcontrole gemaakt. Onzekerheid in deze planning is en blijft de aanlevering vanuit RBL. Om het tijdsplan van de controle te kunnen realiseren is het noodzakelijk dat de gemeente tijdig alle materiele stromen intern zichtbaar heeft gecontroleerd.

Op voorhand identificeren we een aantal aandachtsgebieden met verhoogde aandacht in onze controle. Dit betreffen met name de controle op de waardering van de grondexploitatie, daarnaast vragen wij uw aandacht voor de controle op de toereikendheid van uw (onderhouds)voorzieningen en de controle van de naleving van de aanbestedingsregelgeving.

Tot slot hebben we vanuit het oogpunt van onze **natuurlijke adviesfunctie** in deze managementletter een bijlage opgenomen met actuele ontwikkelingen. Belangrijke elementen zijn hier onder andere verduidelijkingen vanuit BBV middels de vraag en antwoord alsmede de impact en verwerkingswijze SPUK Oekraïne.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.1 Algemeen

Doel en reikwijdte

Inleiding

Het doel van onze jaarrekeningcontrole is het vormen van een oordeel over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening als geheel, zoals bedoeld in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Vanuit de jaarrekeningcontrole beoordelen wij of de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing voor zover relevant voor onze oordeelsvorming en geven wij geen zelfstandig oordeel over de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing. De controle van de jaarrekening omvat het uitvoeren van controlewerkzaamheden, waaronder risicoanalyse, cijferanalyses, beoordeling van de administratieve procedures en het daarmee samenhangende systeem van interne beheersingsmaatregelen en gegevensgerichte controlewerkzaamheden. De samenstelling en omvang van die werkzaamheden zijn noodzakelijk voor het verkrijgen van voldoende controle-informatie ter onderbouwing van ons oordeel.

Risicoanalyse

Onze risicoanalyse richt zich op een betrouwbare totstandkoming van de jaarrekening. Dit betekent dat wij niet alle risico's die voor u als gemeente relevant zijn in onze controle meenemen. De risicoanalyse is een continue proces en stellen wij gedurende de controle indien nodig bij. De belangrijkste bij uw gemeente onderkende risico's / kernpunten in de controle zijn:

- Waardering van uw grondexploitatie.
- Rechtmatigheid aanbestedingen.
- Prestatielevering inkopen.
- Prestatielevering en toekenning PGB.
- Risico dat het management van de gemeente de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels. Dit risico ziet bij uw gemeente met name toe op de toerekening van kosten aan de juiste periode. Wij onderkennen een verhoogd risico dat kosten aan de verkeerde (naar voren worden gehaald) periode worden toegerekend.

In ons verslag van bevindingen rapporteren wij naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole over bovenstaande punten. Deze punten zijn niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

In onze controleverklaring 2022 rapporteren wij over het onderkende frauderisico en de werkzaamheden die wij daarvoor hebben uitgevoerd. Wij stellen voor het onderkende risico met u te bespreken.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.2 Bedrijfsprocessen

Beeld interne beheersing

Interne beheersing

Uw gemeente moet op het gebied van interne beheersing nog stappen zetten. Om alle financiële uitdagingen voor uw gemeente in de komende tijd in goede banen te leiden worden hoge eisen aan het planning- en control instrumentarium, alsmede het interne beheersingssysteem gesteld. De aanstaande invoering van de rechtmatigheids-verantwoording door het college stelt hogere eisen aan het interne beheersingssysteem. De aanwezigheid van een adequaat intern (financieel) beheersingssysteem is daarbij een essentiële randvoorwaarde om te kunnen bijsturen en de betrouwbaarheid van financiële informatie en verslaglegging is van groot belang om dit tijdig en goed te kunnen doen.

Basis op orde echter beheersmaatregelen nog onvoldoende (zichtbaar)

Wij constateren dat op dit moment de processen in de basis op orde zijn en dat primaire functiescheiding is ingeregeld. Daarentegen zijn op onderdelen de interne beheersingsmaatregelen in het proces nog onvoldoende verankerd dan wel onvoldoende zichtbaar. In die laatste situatie kan achteraf niet vastgesteld worden of de afgesproken procedures en interne controles wel hebben bestaan en gewerkt. De verbijzonderde interne controlefunctie kan in beide gevallen niet systeemgericht controleren en wij als accountant ook niet. Dat laatste betekent dat een controle meer tijd kost voor zowel de gemeente als voor ons. Daarnaast neemt hierdoor ook het risico op fouten en onrechtmatigheden toe. Net als vorig jaar ontbreekt, doordat geen systeemgerichte controle kan plaatsvinden, een automatisch mechanisme waarbij de efficiency, doelmatigheid en effectiviteit van de processen en daarin opgenomen interne beheersingsmaatregelen tegen het licht wordt gehouden. Wij adviseren de zichtbaarheid van de interne beheersingsmaatregelen te vergroten om u in staat te stellen bestaan en werking van de beheersings-maatregelen te monitoren. Dit stelt uw gemeente in staat verder "in control" te komen. De gemeente onderkent dit zelf ook en heeft als doel eind 2022 de materiele processen beschreven te hebben inclusief de implementatie van zichtbare beheersingsmaatregelen.

Procesbeschrijvingen

Het is van belang dat de gemeente beschikt over procesbeschrijvingen, waaruit blijkt hoe interne controles er precies uitzien. Om dit scherp in beeld te brengen is het belangrijk procesbeschrijvingen op te stellen en waar deze reeds voorhanden zijn, deze te verfijnen voor de "key-controls". Deze "key-controls" zitten vaak bij de rollen in functiescheiding van controlerend en autoriserend. Belangrijk hierbij is om de "key-controls" zo scherp mogelijk te beschrijven aan de hand van de 6W's (wie, wat, waarom, wanneer, met welke informatie en wat wordt vastgelegd) zodat iedere betrokken functionaris weet wat er van hem of haar verwacht wordt. Daarnaast adviseren wij u blijvend aandacht te besteden aan het up-to-date houden van deze procesbeschrijvingen.

Transformatie van controle achteraf naar beheersing vooraf

Een adequate beschrijving en toereikende inrichting en werking van de interne beheersing vormt de basis om voor de verbijzonderde interne controle en door ons als accountant over te gaan van een gegevensgerichte naar een organisatiegerichte controlestrategie. Hierdoor wordt het mogelijk om te steunen op de maatregelen van interne beheersing waardoor minder gegevensgerichte detailcontroles hoeven te worden uitgevoerd. Daarnaast biedt een toereikende inrichting en werking van de interne beheersing ook een goede grondslag voor de toekomstige rechtmatigheids-verantwoording door het college.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.2 Bedrijfsprocessen

Transformatie van controle achteraf
naar beheersing vooraf

Beeld interne beheersing

Een adequate beschrijving en toereikende inrichting en werking van de interne beheersing vormt de basis om voor de verbijzonderde interne controle en door ons als accountant over te gaan van een gegevensgerichte naar een organisatiegerichte controlestrategie. Hierdoor wordt het mogelijk om te steunen op de maatregelen van interne beheersing waardoor minder gegevensgerichte detailcontroles hoeven te worden uitgevoerd. Daarnaast biedt een toereikende inrichting en werking van de interne beheersing ook een goede grondslag voor de toekomstige rechtmatigheids-verantwoording door het college.

Wij hebben van de gemeente begrepen dat zij zijn gestart met het project "Inrichten 1^e, 2^e en 3^e lijncontroles". Doel van dit project is dat de beheersing in de primaire processen wordt geborgd en dat de VIC vaststelt dat deze borging (beheersingsmaatregelen) gedurende het jaar hebben gewerkt. Wij onderschrijven de noodzaak van dit project. Wel willen wij benadrukken dat deze werkwijze, zichtbare controles in de primaire processen, door de gehele organisatie moet worden opgepakt. Op het moment dat dit niet gebeurt zal de VIC net als nu achteraf gegevensgericht zijn controles moeten uitvoeren. Onze ervaring is dat het aanpassen van de processen/ werkwijze tijd kost wat zeer waarschijnlijk betekent dat voor 2023 nog in belangrijke mate een gegevensgerichte controle zal moeten worden uitgevoerd.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.2 Bedrijfsprocessen

Deze managementletter bevat onze bevindingen die zijn gebaseerd op de onze werkzaamheden in het kader van de jaar-rekeningcontrole voor het jaar eindigend op 31 december 2022. Deze werkzaamheden zijn dan ook niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van uw organisatie als geheel.

Voorgaand jaren hebben wij tijdens onze besprekingen met u diverse aanbevelingen benoemd ter verdere optimalisering van de bestaande administratieve organisatie en interne beheersing. In deze management letter geven wij u een schriftelijke update van onze bevindingen.

In het overzicht hiernaast zijn de bevindingen uit onze voorgaande controles opgenomen. De nieuwe bevindingen vanuit de interimcontrole 2022 zijn opgenomen in bijlage 1. In deze bijlage zijn tevens de detailbevindingen van onze voorgaande controles uitgewerkt.

Voor de volledigheid hebben wij ook de afgehandelde bevindingen opgenomen.

In de tabel rechts is een totaal overzicht opge-nomen van de het totaal aantal detailbevindingen.

De kleur van de het symbool geeft de status van de constatering aan.

- = Afgehandeld
- = actie ondernomen, maar nog niet afgerond
- = geen actie ondernomen
- = Nieuwe bevinding

In onderstaande tabel zijn de bevindingen uit de controle 2020 en 2021 opgenomen.

#	Proces	Bevinding	Status	Prioriteit 2022	Prioriteit 2021
1	Inkopen	Vastlegging prestatielevering ontoereikend	●	Hoog	Hoog
2	Inkopen	Verplichtingenadministratie onvolledig	●	Gemiddeld	Gemiddeld
3	Subsidies	Dossiervorming en toets punten onvoldoende	●	Gemiddeld	Gemiddeld
4	Sociaal Domein	Inrichting, toezicht en beheer uitbestede taken	●	Hoog	Gemiddeld
5	Huur en pachten	Periodieke analyse volledigheid huurbaten	●	Hoog	Hoog
6	Omgevingsvergunningen	Betrouwbaarheid lijstwerk	●	Gemiddeld	Gemiddeld
7	Omgevingsvergunningen	Tarieven	●	Afgehandeld	Afgehandeld
8	Algemeen	Inrichting interne beheersingsmaatregelen	●	Gemiddeld	Gemiddeld

	aandachtspunten
Aantal nieuwe aanbevelingen	3
Aantal aanbevelingen uit voorgaande jaren	16
Waarvan opgelost in 2022/ 2021	2
Resterende aanbevelingen uit voorgaande jaren	14
Waarvan reeds acties zijn ondernomen, maar nog niet zijn afgerond	12
Waarvan nog geen acties zijn ondernomen	5
Aantal openstaande aanbevelingen	17

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.2 Bedrijfsprocessen

Deze managementletter bevat onze bevindingen die zijn gebaseerd op de onze werkzaamheden in het kader van de jaar-rekeningcontrole voor het jaar eindigend op 31 december 2022. Deze werkzaamheden zijn dan ook niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van uw organisatie als geheel.

Voorgaand jaren hebben wij tijdens onze besprekingen met u diverse aanbevelingen benoemd ter verdere optimalisering van de bestaande administratieve organisatie en interne beheersing. In deze management letter geven wij u een schriftelijke update van onze bevindingen.

In het overzicht hiernaast zijn de bevindingen uit onze voorgaande controles opgenomen. De nieuwe bevindingen vanuit de interimcontrole 2022 zijn opgenomen in bijlage 1. In deze bijlage zijn tevens de detailbevindingen van onze voorgaande controles uitgewerkt.

Voor de volledigheid hebben wij ook de afgehandelde bevindingen opgenomen.

#	Proces	Bevinding	Status	Prioriteit 2022	Prioriteit 2021
9	Verbonden partijen	Beheersing en monitoring niet zichtbaar		Afgehandeld	Gemiddeld
10	Inkoop en aanbesteden	Onvolledige contractenregister		Gemiddeld	Gemiddeld
11	Inkoop en aanbesteden	Procedure inkopen > €5K niet nageleefd		Hoog	Laag
12	Algemeen	Vertaling normenkader naar toetsingskader		Hoog	Gemiddeld
13	IC en VIC	Werkzaamheden te laat georganiseerd		Hoog	Laag
14	Monitoring	Controle naleving specifieke regelingen		Gemiddeld	Gemiddeld
15	Grondexploitaties	Geen zichtbare vastlegging IB-maatregelen		Hoog	Gemiddeld
16	Vennootschapsbelasting	Evaluatie positie grondbedrijf		Hoog	Gemiddeld

Voor een aantal bevindingen hebben wij de status en/of prioriteit aangepast/ bijgesteld. In bijlage 1, bij de detailbeschrijving van de bevinding, hebben wij toegelicht waarom wij dit hebben gedaan.

Voor de nieuwe bevindingen naar aanleiding van de controle 2022 verwijzen wij naar bijlage 1 (pagina 32 t/m 34).

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.3 Status Rechtmatigheidsverantwoording

Stand van zaken in verband met
invoering
Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording (1/3)

Op 27 september jl. heeft de Eerste Kamer het wetvoorstel inzake de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording aangenomen. Dit betekent dat met ingang van het boekjaar 2023 de accountant uitsluitend nog een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening afgeeft. In de jaarrekening wordt door het college een nieuwe toelichting over rechtmatigheid opgenomen ('rechtmatigheidsverantwoording'). In deze rechtmatigheidsverantwoording verantwoordt het college zich over de al dan niet rechtmatige totstandkoming van de lasten, baten en balansmutaties. De accountant stelt vervolgens de getrouwheid van deze verantwoording vast.

Op dit moment wordt gekeken naar de noodzakelijke aanpassingen van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Ook bij gemeenten moeten de noodzakelijke voorbereidingen worden getroffen. Naast de verplichting dat in de jaarstukken 2023 een rechtmatigheidsverantwoording moet worden opgenomen en het feit dat deze ook onderbouwd moet worden door (bijvoorbeeld) een verbijzonderde interne controle zijn ook een aantal operationele zaken die (in)geregeld moeten worden. Met ingang van boekjaar 2023 is het verplicht het normenkader voor de rechtmatigheid jaarlijks door de gemeenteraad te laten vaststellen. Tot en met boekjaar 2022 bestaat ook de mogelijkheid om het normenkader ter kennisgeving in de raad te brengen. Inhoudelijk krijgt de gemeenteraad ook een aanvullende verantwoordelijkheid, namelijk het bepalen van de verantwoordingsgrens die het college moet hanteren voor het opmaken van de rechtmatigheidsverantwoording:

- De gemeenteraad stelt een verantwoordingsgrens (tussen 0% en 3%) vast. Het college moet de financiële onrechtmatigheden boven dit bedrag rapporteren in de rechtmatigheidsverantwoording. Wij adviseren u deze verantwoordingsgrens in de financiële verordening (ex artikel 212) vast te leggen.
- De gemeenteraad kan kaders opstellen ten behoeve van de rapporteringsgrens waarboven de raad een nadere uiteenzetting verwacht in de paragraaf bedrijfsvoering. In lijn met artikel 212 lid 1 van de gemeentewet kan de gemeenteraad deze kaders vastleggen in de financiële verordening.
- De commissie BBV heeft in haar kadernota rechtmatigheid aanbevolen om een nadere toelichting van de onrechtmatigheden in de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag op te nemen. Wel is het advies dat de gemeenteraad met het college hier samen afspraken over maakt. Bijvoorbeeld hoe het college opvolging geeft om de gerapporteerde afwijkingen in de rechtmatigheids-verantwoording in de toekomst te voorkomen. Wij adviseren u deze aanbeveling over te nemen.

Naast de financiële verordening moet ook de controleverordening (ex artikel 213) in lijn worden gebracht met de nieuwe wetgeving. De controleverordening gaat over hoe de kaders voor de toetsing van de jaarrekening inclusief de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden getoetst door de accountant. Deze verordening wordt aangepast omdat het college rapporteert in de rechtmatigheidsverantwoording en de accountant de toetsing van de rechtmatigheid zal doen aan de hand van de rechtmatigheidsverantwoording van het college. De nauwkeurigheid en diepgang waarmee de accountantscontrole van de jaarrekening, met inbegrip van de rechtmatigheidsverantwoording, moet worden uitgevoerd, oftewel de materialiteit van maximaal 1%, wijzigt overigens niet door de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.3 Status Rechtmatigheidsverantwoording

Stand van zaken in verband met
invoering
Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording (2/3)

Tot slot is belangrijk om in beeld te brengen of naar mening van het college de 3 criteria voor de rechtmatigheidsverantwoording voldoende scherp zijn beschreven en geoperationaliseerd.

Voor het begrotingscriterium geldt dat het college en de gemeenteraad in de financiële verordening vastleggen op welke wijze zij omgaan met begrotingsoverschrijdingen. Uit de financiële verordening moet blijken hoe afwijkingen geïnterpreteerd worden in het kader van het uitoefenen van het budgetrecht door de gemeenteraad (stellige uitspraak Commissie BBV). De rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening bevat belangrijke informatie voor het (politieke) verantwoordingsdebat van de gemeenteraad met het college.

Het voorwaarden criterium ziet toe op voorwaarden die gelden voor de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze voorwaarden komen voort uit de relevante regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur voor zover deze relevant zijn voor de financiële rechtmatigheid. Het is van belang dat het college duidelijk maakt welke specifieke bepalingen van de regelgeving relevant zijn voor het financiële rechtmatigheidsbeheer en waar financiële consequenties uit kunnen voortkomen. Dit kan dit op verschillende wijzen vormgegeven worden:

- a. In het normenkader zelf, door per wet/regel/verordening aan te geven op welke artikelen getoetst wordt en welke rechtmatigheidsaspecten daarbij relevant zijn (bijv. recht, hoogte, duur).
- b. In een apart toetsingskader of daaruit afgeleid control framework en afgeleid (interne)controleplan (zichtbaar gelinkt aan het normenkader).
- c. In de werkprogramma's waarbij per controleactiviteit wordt aangegeven welk artikel uit welke wet/regel/verordening wordt getoetst (zichtbaar gelinkt aan het normenkader).

Bovenstaande 3 acties heeft de gemeente gepland om voor eind 2022, tezamen met het beschrijven van de processen, het onderkennen en implementeren van beheersingsmaatregelen gereed te hebben. Naar onze mening is dit een ambitieuze planning mede in relatie tot het feit dat in 2023 van de organisatie wordt gevraagd om conform de beschreven processen te gaan werken waardoor de beheersingsmaatregelen zichtbaar worden. Naar verwachting betekent dit dat voor 2023 nog sprake zal van een gegevensgerichte controle omdat de ervaring leert dat een aanpassing in werkwijze/vastlegging de organisatie tijd kost.

Daarnaast adviseren wij de organisatie maatregelen te nemen om het toetsingskader actueel te houden alsmede de processen (beschrijvingen) jaarlijks te actualiseren zodat er geen achterstallig onderhoud ontstaat ten aanzien van deze aspecten van de bedrijfsvoering.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.3 Status Rechtmatigheidsverantwoording

Stand van zaken in verband met
invoering
Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording (3/3)

Het laatste criterium is heeft betrekking op Misbruik en Oneigenlijk gebruik (ook wel M&O). Het college is verantwoordelijk voor het inrichten van effectieve maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsregels om overheidssubsidies en bijdragen te ontvangen dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Deze maatregelen hangen veelal samen met de interne beheersing ter borging van het voorwaardencriterium. Het college gaat straks een uitspraak doen in hoeverre het M&O beleid feitelijk wordt nageleefd en of de getroffen maatregelen effectief werken. Wanneer het college concludeert dat het M&O-beleid (op onderdelen) niet actueel is en/of dat er geen M&O-beleid bestaat of het M&O-beleid feitelijk niet wordt nageleefd moet het college dit in de paragraaf Bedrijfsvoering melden. Afwijkingen, voor zover zij niet het getrouwheidsaspect raken, moet het college in de rechtmatigheidsverantwoording rapporteren. Om aan deze verplichting te kunnen voldoen is van belang dat inzichtelijk is hoe het M&O criterium is ingebed in de diverse verordeningen en gemeentelijke regelgeving. Dit kan door een inventarisatie te doen en een nota M&O beleid op te stellen waarin de uitkomsten en afwegingen voor te treffen c.q. getroffen maatregelen in zijn opgenomen.

De gemeente heeft geen nota M&O. De VIC betreft in zijn werkzaamheden de controle ten aanzien van M&O. Wij adviseren de gemeente om deze nota wel te op te stellen alsmede in de uitvoering zichtbaarder te maken op welke wijze het M&O criterium is betrokken in de werkzaamheden.

Wij geven de gemeente in overweging mee om ten aanzien van het M&O criterium een relatie te leggen met de frauderisicoanalyse.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.4 Samenwerking en VIC

Onze samenwerking met de gemeente in het controleproces

Organisatie

Samenwerking tijdens de interim-controle

Als voorbereiding op de interim-controle hebben wij een evaluatie gedaan van het controleproces van voorgaand jaar en zijn er tussen ons en de gemeentelijke organisatie heldere afspraken gemaakt over de verwachtingen voor het controleproces van 2022. Tijdens de interim-controle hebben wij in een prettige en constructieve wijze samengewerkt met de gemeente. Belangrijke elementen in de samenwerking hierbij zien onder andere toe op:

- Proactieve afstemming op bijzonderheden en/of belangrijke aandachtsgedebieden bijvoorbeeld ten aanzien van de door de gemeente voorgenomen controle PGB.
- Inspanning om te zorgen dat alle gewenste informatie op een adequate wijze en voor aanvang van de controle aanwezig is. Aandachtspunt hierbij is wel dat de gemeente zelf zichtbaar heeft vastgesteld dat de informatie navolgbaar is en op elkaar aansluit.
- Bereidheid en beschikbaarheid van medewerkers om onze vragen op een adequate wijze en tijdig te beantwoorden.
- Ten behoeve van de jaarrekeningcontrole hebben wij een afspraak gemaakt met de gemeente om het stramien van hoe de werkzaamheden navolgbaar aangeleverd kunnen worden toe te lichten. Een voorbeeld hiervan is reeds met de organisatie gedeeld.

Inrichting en kwaliteit VIC

Een belangrijk onderdeel van de interne beheersing is de (verbijzonderde) interne controlefunctie. Deze werkt op dit moment vanuit een geformaliseerd en gestructureerd actueel controleplan. Net als de organisatie onderkennen ook wij nog voldoende aandachtspunten om de controle te blijven doorontwikkelen. Net als vorig jaar is en blijft dit het in beeld brengen van de processen en daarbij horende beheersingsmaatregelen alsmede de vertaling van het normenkader in een toetsingskader.

Wij onderschrijven de voorgenomen stappen, beschrijven van de processen en het inrichten van 1^e, 2^e en 3^e lijncontroles, maar onderkennen in relatie tot de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording voor 2023 een uitdaging in het tijdspad alsmede dat de gewijzigde werkwijze (conform aangepaste processen) door de gehele organisatie moet worden overgenomen. Voor de rechtmatigheidsverantwoording betekent dit dat de gemeente niet een jaar proef heeft kunnen draaien ten aanzien van de voorgenomen nieuwe werkwijze. Voor 2022 zal de VIC op basis van de financiële realisatie evalueren en aantonen dat alle materiele posten/ stromen door hun zijn betrokken in de verbijzonderde interne controle.

Tijdigheid VIC werkzaamheden

Tijdigheid is niet alleen van belang voor het verkrijgen van zekerheid over de beheersing van deze processen. Niet-tijdige aanlevering heeft ook gevolgen voor de planning van onze jaarrekeningcontrole. We kunnen dan mogelijk geen gebruikmaken van de resultaten en zijn genoodzaakt om extra werkzaamheden uit te voeren ofwel in overleg met de gemeente onze controle opnieuw in te plannen. Dit leidt tot extra kosten en extra werkdruk voor de medewerkers. Wij vinden deze situatie onwenselijk en benadrukken de urgentie voor het adequaat naleven van dit proces. Met de gemeente zijn concrete afspraken gemaakt over de planning van de controle. Ervaringen van voorgaande jaren leert dat in het eindstadium het tijdig, ruim voor start jaarrekeningcontrole, afronden van de VIC werkzaamheden een aandachtspunt is. Wij vragen in dit kader de aandacht voor de beschikbare capaciteit bij de VIC, met name in relatie tot de acties die gemeente heeft genomen om te komen tot een meer systeemgerichte controle, wat extra capaciteit vanuit uit VIC vraagt.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.5 Three lines of defense

Wij rapporteren via het 3-lijnenmodel. Dat willen zeggen dat wij binnen de processen nagaan op welk niveau in de organisatie de interne beheersmaatregelen worden ondervangen. De volgende niveaus worden hierbij onderkend:

- 1^e lijn: in het primaire proces, onder verantwoordelijkheid van de proceseigenaar.
- 2^e lijn: in de ondersteunende processen zoals financiën en control, waar checks and balances ingericht zijn om fouten te signaleren.
- 3^e lijn: in uw verbijzonderde interne controle achteraf.

Indien de beheersmaatregelen in de 1^e en/of 2^e lijn adequaat zijn ingericht dan is de organisatie optimaal in control en is een voornamelijk systeemgerichte controleaanpak mogelijk. Indien dit niet het geval is kan dit gecompenseerd worden door de gegevensgerichte werkzaamheden van de VIC. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording dient in ieder geval de 3^e lijn (VIC) toereikend te zijn. Onderstaand overzicht geeft zodoende een beeld over de mate van beheersing en controle van uw gemeente.

Nr.	Proces	1 ^e lijn	2 ^e lijn	3 ^e lijn	Opmerking / toelichting
1	Inkopen en betalingen	●	●	●	Prestatielevering nog niet toereikend geborgd in de 1 ^e en 2 ^e lijn waardoor extra inzet van VIC nodig is om dit te ondervangen. Bij de controle 2020 en 2021 hebben wij vastgesteld dat dit in voldoende mate door de VIC is ondervangen.
2	Aanbestedingen	●	●	●	In de eerste lijn worden de risico's nog niet volledig ondervangen. In de tweede lijn dienen de inkoopadviseurs en de personeelsadviseurs te waarborgen dat de juiste aanbestedingsvorm wordt gehanteerd. Dit wordt echter niet afgedwongen. Dit wordt gegevensgericht en achteraf vanuit de VIC ondervangen middels spendanalyse.
3	Lonen en salarissen	●	●	●	Aandachtspunt is de review van de ISAE3402 verklaring van Centric door de gemeente om vast te stellen dat onderkende risico's door dit rapport worden afgedekt.
4	Subsidies	●	●	●	Vanuit de VIC gegevensgerichte werkzaamheden, ontoereikende AO/IB-IC. In de 2 ^e lijn dienen de subsidie coördinatoren toe te zien dat de subsidies terecht worden verstrekt. Dit wordt nog niet afgedwongen/ controle is onvoldoende zichtbaar.
5	Grondexploitatie	●	●	●	Geen toereikende AO/IB en veelal jaarlijkse werkzaamheden welke de risico's voldoende mitigeren vanuit het oogpunt van de organisatie en waarop wij gegevensgericht controleren. De 2 ^e lijn heeft in het controleplan opgenomen om de uitgangspunten (nog te realiseren opbrengsten/ kosten) van de grondexploitatie te controleren. Het is van belang dat de VIC vaststelt dat deze werkzaamheden toereikend, zichtbaar en navolgbaar zijn uitgevoerd.
6	Belastingen	uitbesteed	●	●	Beheer en toezicht op uitbesteding bij BGHU standaardiseren en formaliseren, AO/IB niet toereikend om te kunnen steunen. Bij de jaarafsluiting vinden nog wel aanvullende controles plaats op de totale verantwoording over het boekjaar.
7	Sociaal Domein	uitbesteed	●	●	Beheer en toezicht op uitbesteding bij RBL en WIL standaardiseren en formaliseren, AO/IB niet toereikend. Bij de jaarafsluiting vinden nog aanvullende controles plaats op de totale verantwoordingen van RBL en WIL.
8	Omgevingsvergunningen	●	●	●	Juiste en volledige uitvoering van beheersingsmaatregelen in de 1 ^e lijn behoeft aandacht ter mitigeren risico's. 2 ^e lijn beperkte werkzaamheden en gericht op aansluiting sub-administratie en financiële administratie. Gegevensgerichte werkzaamheden vanuit VIC ter mitigeren resterende risico's.
9	Huren en pachten	●	●	●	Toereikende en zichtbare AO/IB in de 1 ^e lijn ontbreekt. 2 ^e lijn beperkte werkzaamheden en gericht op aansluiting sub-administratie en financiële administratie. Gegevensgerichte werkzaamheden vanuit VIC op volledigheid objecten nog nodig en te beleggen in de lijn.

Uit bovenstaande beeld komt naar voren dat wij nog niet optimaal op de processen kunnen steunen maar in samenwerking met de VIC grotendeels een gegevensgerichte aanpak hanteren. Wij bespreken uiteraard graag met u de mate van beheersing en uw gewenste ambitieniveau.

Legenda status:

- = geen bevindingen met kans op materiële fouten, enkel aanbeveling ter verdere optimalisatie
- = één of enkele bevindingen met geringe impact resteren

● = meerdere bevindingen en aanbevelingen met mogelijk grote impact

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.6 Belangrijke macro-economische ontwikkelingen

Grondexploitaties

Er zijn momenteel diverse onzekere factoren die impact hebben op de ontwikkeling van grondexploitaties, denk hierbij onder andere aan:

- Een stijgende vraag naar woningen.
- Krapte aan (betaalbare) woningen op de markt.
- Krapte op de arbeidsmarkt bij bouwondernemingen.
- Stijgende energie- en grondstofprijzen + stijgende rente.
- Verduurzamingsopgave.
- Dalende huizenprijzen.

Deze huidige ontwikkeling en de onzekerheid over de toekomstige ontwikkelingen betekent een grote schattingsonzekerheid op de verwachte realisatie van uw complexen. Wij verzoeken u om na te gaan in welke mate bovenstaande elementen impact hebben op uw specifieke situatie. Te meer omdat regionale verschillen en stijgingen van prijzen in specifieke kostensoorten fors van elkaar kunnen verschillen.

Daarnaast dient bij een hoge mate van schattingsonzekerheid een adequate toelichting bij de verantwoording in de jaarrekening te worden opgenomen. Belangrijke elementen hierbij zijn:

- Het toelichten van de gehanteerde veronderstellingen.
- Een toelichting (impact / scenario's) over de schattingsonzekerheid.

Wij vragen u na te gaan welke acties reeds zijn ondernomen en welke uitgangspunten gekozen zijn. Daarnaast gaan wij graag tijdig met u in overleg om de uitgevoerde analyses, de uitkomsten en de voorgestelde toelichtingen te bespreken. Van belang is dat de gemeente de gehanteerde uitgangspunten overzichtelijk uiteen heeft gezet alsmede heeft onderbouwd met objectieve controle informatie die vanuit derden is verkregen. Een goed startpunt hiervoor is een intern opgesteld controlememo welke tenminste op navolgbaarheid door VIC is gecontroleerd.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.6 Belangrijke macro-economische ontwikkelingen

Energiecrisis en hoge inflatie

Nederland heeft op dit moment te maken met enkele extreme omstandigheden: enorm oplopende inflatie, de energiecrisis en de capaciteitsproblemen op de arbeidsmarkt. Deze omstandigheden leiden tot financiële risico's voor de gemeenten op langere termijn, maar zeker ook op korte termijn in relatie tot het opstellen van de jaarrekening 2022. Actualisatie van de grondexploitaties ligt gezien de genoemde omstandigheden voor de hand, maar ook op andere gebieden is het noodzakelijk om afdoende rekening te houden met de huidige ontwikkelingen. We vragen hier dan ook nadrukkelijk uw aandacht voor en verwachten van u bij de jaarrekeningcontrole een expliciete analyse van:

- Waardering (langlopende) vorderingen. Ook partijen waar u leningen aan heeft verstrekt of waar u vorderingen op heeft, kunnen zijn getroffen door de genoemde ontwikkelingen. Het is bij het opstellen van de jaarrekening dan ook noodzakelijk om een toereikende voorziening te treffen voor de eventuele oninbaarheid van deze vorderingen. In het bijzonder vragen we u aandacht voor de vorderingen richting gesubsidieerde instellingen.
- Onderhoudsvoorzieningen. Gezien het feit dat bouwkosten fors toenemen, is de kans groot dat de beheerplannen waarop uw onderhoudsvoorziening is gebaseerd, niet meer actueel zijn. Het BBV heeft als een van de eisen dat er een actueel beheerplan aanwezig is. Het is dan ook noodzakelijk om de geschetste ontwikkelingen in financiële zin door te vertalen in de aanwezige beheerplannen. De gemeenteraad dient tijdig geïnformeerd te worden over eventuele benodigde bijstelling van de beheerplannen.
- Begrotings- en kredietrechtmatigheid. De genoemde ontwikkelingen leiden zowel op korte als langere termijn tot hogere lasten voor de gemeente. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid is het van belang dat het college eventuele begrotingsafwijkingen als gevolg van deze hogere lasten tijdig meldt aan de gemeenteraad en hier begrotingsruimte voor vindt. Ook mogelijke kredietoverschrijdingen dienen tijdig in beeld te zijn en daar waar noodzakelijk tijdig met de gemeenteraad te worden gecommuniceerd.
- Tot slot is het noodzakelijk om de toekomstige risico's, zoals bijvoorbeeld ten aanzien van de toenemende rente in beeld te hebben.

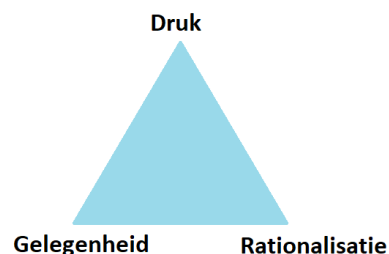
2. Bevindingen en aandachtspunten

2.7 Fraudeanalyse

Fraude driehoek

Fraude driehoek

Wij raden u aan bij het identificeren van de fraude-risico's binnen uw gemeente specifiek gebruik te maken van de fraude driehoek. De fraudedriehoek kent de elementen 'Gelegenheid', 'Rationalisatie' en 'Druk' en is een goed hulpmiddel om frauderisicofactoren in beeld te krijgen en vandaar uit te bepalen of deze frauderisicofactoren ook daadwerkelijk tot een frauderisico voor uw gemeente leiden. Belangrijk is om uw overwegingen/analyse goed te documenteren.

Wij vragen u als gevolg van de huidige economische ontwikkelingen (o.a. stijgende energieprijzen en indexatie) bij uw analyse nadrukkelijk aandacht te besteden aan de elementen druk en rationalisatie. Deze kunnen mogelijk leiden tot aanvullende fraude- risico's. Wij adviseren u daarbij specifiek te kijken naar het (fraude)risico van onrechtmatige onttrekkingen van geld aan de gemeente.

Fraude risicoanalyse

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude (waaronder corruptie) berust bij het College van Burgemeester en Wethouders. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het onderhouden van een zodanige interne beheersing om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder dat deze afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Wij willen u erop wijzen dat wij vanaf dit boekjaar verplicht zijn om in onze controleverklaring specifiek te vermelden welke frauderisico's wij bij de controle van uw jaarrekening hebben geïdentificeerd en welke werkzaamheden wij ten aanzien van deze risico's hebben uitgevoerd.

Idealiter zouden de door ons in onze controleaanpak onderkende fraude-risico's aan moeten sluiten op de frauderisico-analyse zoals opgesteld door het college, en de toelichting van het college op de eventuele frauderisico's in de paragraaf bedrijfsvoering in de jaarrekening.

Verantwoordelijkheid College

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.7 Fraudeanalyse

Fraude risico's inzake de jaarrekeningcontrole

Fraude risicoanalyse

Op basis van onze uitgevoerde interim-controle stellen wij vast dat er binnen de gemeente aandacht is voor frauderisico's en de preventie daarvan. Wel zijn wij van mening dat hier nog een verbeterslag in te maken is. Wij hebben ons aandachtspunten aan de organisatie teruggekoppeld. Wij constateren dat de gemeente een interne fraude-risicoanalyse heeft opgesteld en signaleren hierbij de volgende aandachtspunten:

- De frauderisicoanalyse is niet vanuit de fraude driehoek is opgesteld.
- De gemeente heeft aangegeven dat veel van de risico's worden afgedekt door beheersingsmaatregelen. Dit laatste is tegenstrijdig ten opzichte van de gegevensgerichte controle die wij uitvoeren.

De verbijzonderde interne controle kan ook aan waarde winnen als de opdracht hiervoor meer wordt ingegeven vanuit een interne frauderisicoanalyse, waardoor de werkzaamheden beter aansluiten op de risico's binnen de organisatie. Op deze wijze krijgt de verbijzonderde interne controle meer waarde voor de organisatie.

Wij adviseren u om de risicoanalyse met specifieke frauderisico's uit te breiden en tot een gewogen afweging te komen welke risico's te accepteren en welke risico's te mitigeren middels reeds genomen of nog te nemen interne beheersingsmaatregelen.

Onze fraude-risicoanalyse

Op basis van de bedrijfsverkenning en de interim-controle onderkennen wij het volgende fraude-risico bij onze jaarrekeningcontrole:

- Onnauwkeurige afgrenzing van kosten om op die manier budgetten naar volgend boekjaar mee te kunnen nemen en om aanvullende middelen te verkrijgen vanuit ter beschikking gestelde subsidies.

Het fraude component is dat er bewust niet wordt voldaan aan wet- en regelgeving (BBV en/of subsidievoorwaarden) om op die manier budgetten te behouden dan wel subsidies te ontvangen.

De passages die wij voornemens zijn op te nemen in de controleverklaring stemmen wij tijdig met u af en zullen wij uiterlijk, maar bij voorkeur eerder, bij de bespreking van het accountantsverslag met u doornemen.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.8 Aandachtspunten jaarrekening

Overige aandachtspunten jaarrekeningcontrole

Ten behoeve van de jaarrekeningcontrole onderkennen wij de volgende specifieke aandachtspunten:

Controle PGB

De gemeente is voornemens om voor de controle 2022 specifiek aandacht te besteden aan de verantwoording van PGB. Door de wijze waarop gemeente Houten dit heeft ingericht, op afstand, zal de gemeente bij het Sociaal Team moeten vaststellen of de middelen terecht (rechtmatig) zijn verstrekt alsmede of er aan de verstrekte middelen ook prestatie ten grondslag ligt (getrouw en rechtmatig). Doordat de activiteiten op afstand staan is het noodzakelijk dat de gemeente voldoende inzicht krijgt in het proces bij sociaal team en mogelijk ook in de geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarnaast is het van belang dat de gemeente de controle uitvoert in overeenstemming met de SDO-Notitie "Controle interne beheersing Jeugd en Wmo voor gemeenten en accountants" van 21 januari 2019.

Waardering vastgoed

Nederland heeft een verduurzamingsopgave ten aanzien van zijn panden, kantoren en huisvesting. Ook de gemeente Houten bezit verschillende soorten vastgoed. In het kader van de jaarrekeningcontrole is het van belang dat de gemeente in beeld brengt wat de impact van deze verduurzamingsopgave is op de waardering van het vastgoed van de gemeente. Moeten eerder gedane investeringen of de boekwaarde van het pand sneller worden afgeschreven of heeft de gemeente naar de toekomst toe juist een investeringsuitdaging om al het vastgoed te laten voldoen aan de eisen die er worden gesteld.

Actuariële berekening wethouderspensioen

De gemeente heeft vorig jaar een afwijkende rente gehanteerd ten opzicht van de circulaire. Gezien de huidige ontwikkelingen op de rentemarkt is het van belang dat de gemeente bij het actualiseren van de actuariële berekening uitgaat van de juiste (voorgeschreven) rekenrente. Tevens is het van belang dat de gemeente de gehanteerde sterftecijferstabel onderbouwt en dat indien er wordt afgeweken van de voorgeschreven tabel wat hier de reden van is. Voor beide punten geldt dat indien de gemeente onderbouwd afwijkt de impact en reden van deze afwijking wordt toegelicht in de jaarrekening.

Vennootschapsbelasting

De gemeente is voor een aantal activiteiten vennootschapsbelastingplichtig. De grondexploitatie leidt volgens de laatste fiscale berekening niet tot een VPB plicht. De laatste fiscale berekening ten aanzien van het verwachte resultaat is echter op basis van de geactualiseerde grex ten behoeve van de jaarrekening 2019. Voor de controle 2022 verwachten wij een geactualiseerde berekening op basis van de grex 2022.

Bouwen aan Houten

De gemeente heeft een aanzienlijke opgave, circa 5.000, om het aantal woningen in de gemeente uit te breiden. De voorbereidingskosten hiervoor zijn geactiveerd. In het kader van de jaarrekeningcontrole is het noodzakelijk dat de gemeente zichtbaar aantoont dat alle kosten die geactiveerd zijn nog voldoen aan de gestelde voorwaarden van het BBV. Indien dit niet het geval zal de gemeente (een deel) de geactiveerde kosten moeten laten vrijvallen ten laste van de programmarekening. Doordat de gemeente voor de geactiveerde kosten een bestemmingsreserve heeft geactiveerd is deze last "gedekt".

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.8 Aandachtspunten jaarrekening

Windmolen

Wachtgeld wethouders

Overige aandachtspunten jaarrekeningcontrole

De gemeente heeft in 2021 een vergunning verleend voor de bouw van meerdere windturbines (Windpark Goyerbrug). De vergunning bleek niet aan de gestelde eisen te voldoen waardoor deze opnieuw moest worden getoetst. De Raad van State heeft de gemeente opgedragen dat voor 12 oktober 2022 een definitief besluit genomen moet zijn over een nieuwe vergunning. Mocht dit besluit niet tijdig worden genomen of de aanvrager is het niet eens met het besluit zou dit kunnen leiden tot een claim van de aanvrager om de door hem gelopen schade te vergoeden. Indien dit het gebeurt zal de gemeente deze claim in principe in de jaarrekening 2022 moeten verwerken.

Maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen geweest wat betekent dat er nieuwe wethouders zijn. De oud wethouders kunnen recht hebben op wachtgeld. De gemeente dient in kaart te brengen of dit het geval is en indien dit zo is een onderbouwde schatting te maken van deze verplichting en deze onder voorzieningen te verantwoorden.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.8 Aandachtspunten jaarrekening

Afgesproken tijdsplan controle

Aandachtspunten jaarrekeningcontrole

Om aan uw behoeften te kunnen voldoen en om het proces voor de jaareindecontrole verder te kunnen verbeteren vinden we het belangrijk om het proces regelmatig te evalueren en onze bevindingen met u te delen. De volgende procesmatige werkafspraken zijn gemaakt:

Onderwerp	Observatie
De kwaliteit en tijdigheid van het jaarverslag	Wij starten met de jaarrekeningcontrole op 27 maart 2023. Om deze controle efficiënt te laten verlopen, is het belangrijk dat er uiterlijk een week voor deze datum een volledig jaarverslag inclusief toelichtingen beschikbaar is. Voor het sociaal domein (decentralisaties) betekent dit dat voor RBL de prognose inclusief afrekening vorige jaren en bedrijfsvoeringskosten in de jaarrekening is verwerkt. Deze versie hanteren wij als controleversie en nemen wij voor start van de controle door.
Deelwaarnemingen/ gegevensgerichte werkzaamheden	Wij hebben week 49, start maandag 5 december 2022, ingepland voor het uitvoeren van de deelwaarnemingen op alle materiele posten en processen voor de eerste 9 maanden. Om dit deel van de controle efficiënt te laten verlopen is het noodzakelijk dat de verbijzonderde interne controle desbetreffende werkzaamheden heeft uitgevoerd en de gemeente een eigen onderbouwd standpunt heeft ingenomen bij complexe dossiers.
Kwaliteit van cruciaal belang	Het is van cruciaal belang voor de uitvoering van de jaarrekeningcontrole dat er een interne kwalitatieve check is uitgevoerd op de aangeleverde stukken.
Op afstand gezette taken RBL/ WIL	De gemeente is zelf verantwoordelijk om zorg te dragen dat de zij voldoende zekerheid verkrijgen over de op afstand gezette taken. Om het tijdsplan voor de controle te kunnen realiseren is het noodzakelijk dat de gemeente uiterlijk 12 mei 2023 beschikt over de gewaarmerkte verantwoordingen inclusief controleverklaring en dit heeft verwerkt in zijn eigen jaarrekening.
Onze verwachtingen	Om een kwalitatief goede en efficiënte controle uit te voeren, zijn de volgende zaken nodig: - De jaarrekening is gereed bij aanvang van de controle, uiterlijk 20 maart, en is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke eisen. - De gevraagde controle informatie en documentatie is minimaal 1 week voor de start van onze controle beschikbaar. - Maximaal 2 versies van de jaarrekening. - De 2^e versie van de jaarrekening inclusief gecontroleerde cijfers RBL is 12 mei 2023 beschikbaar. - Medewerkers zijn beschikbaar voor vragen. - Een volledig en kwalitatief goed opgeleverd balansdossier bij aanvang van de controle inclusief alle benodigde specificaties, adequate analyses en zichtbare aansluitingen naar achterliggende sub administraties en overige documentatie. - Enkel nog correctieboekingen na afsluiting van de financiële administratie. - Issues/ complexe zaken worden op voorhand op basis van onderbouwd standpunt door de gemeente afgestemd, voorbeelden hiervan zijn opgenomen in deze paragraaf. - VIC heeft alle materiele stromen, posten, uitgangspunten betrokken in zijn werkzaamheden.

3. Bevindingen IT-beheersing

3. Bevindingen IT-beheersing

3.1 Algemeen

IT General Controls

Veel handelingen die binnen organisaties plaatsvinden, worden geregistreerd door middel van automatisering. Daarbij zijn diverse interne beheersingsmaatregelen steeds vaker geautomatiseerd in softwarepakketten. Wij onderzoeken daarom de beheersing van uw IT omgeving en rapporteren daarover in deze management letter.

Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden hebben wij onze inschatting van de kwaliteit van uw IT systeem en/of applicaties opgenomen. Hierbij hebben wij de volgende onderverdeling gemaakt om de kwaliteit weer te geven:

- Benodigd verbetering op (korte) termijn
- Adviespunt, verdere aanscherping mogelijk
- Op dit moment voldoende

Bij het uitvoeren van onze werkzaamheden hebben wij gekeken naar de algemene onderwerpen rondom de beheersing van uw IT omgeving zoals in de tabel rechts opgenomen. Op de navolgende pagina's rapporteren wij onze bevindingen.

	Onderwerp
	Toegangsbeveiliging Bij het toetsen van 'toegangsbeveiliging' wordt onderzocht of de inrichting van de IT-omgeving de authenticiteit van de gebruiker van een gebruikersaccount borgt. Vervolgens onderzoeken wij de mogelijkheden voor het 'steunen' op autorisaties en de processen rondom het verstrekken, muteren en ontnemen van autorisaties binnen de omgeving. Wanneer de randvoorwaarden hiervoor voldoende aanwezig zijn, kunnen wij in de controle gebruik maken van ingerichte functiescheiding in het systeem.
	Wijzigingsbeheer (Change management) Bij het doorvoeren van wijzigingen in software-omgevingen kunnen ontstaan risico's voor de bedrijfsvoering van uw organisatie. Wij verwachten daarom dat er een vaste werkwijze is ingericht voor het doorvoeren van wijzigingen in de functionaliteiten van de applicatie. Daarnaast verwachten wij dat er gebruik wordt gemaakt van een test- en productie omgeving.
	Continuïteitsmaatregelen en beveiliging Onder de noemer continuïteit en beveiliging krijgen wij inzicht in uw beheersing van risico's gericht op continuïteit van uw bedrijfsvoering. Hierbij kan discontinuïteit worden veroorzaakt door menselijk of technisch falen, maar ook door interne of externe kwaadwillenden. Voor continuïteit zijn met name het punt in de tijd aan tot waar u gegevens bij discontinuïteit kunt herstellen en de tijd die het kost om tot een normale bedrijfsvoering te komen bij discontinuïteit van belang. Hiernaast schatten wij uw beheersing van cyber risico's in.
	Adviespunten zonder directe impact Gegeven de omvang van uw organisatie en de mate waarin de IT-beheersingsomgeving invloed heeft op de bedrijfsvoering binnen de organisatie, zijn wij met u overeengekomen dat wij over de volgende onderwerpen wel analyseren in kader van onze controle, maar niet rapporteren: - IT-beleid. - Verantwoordelijkheden en regiefunctie. - Procedure beheersing van incidenten. - Uitvoering procedures beheersingsmaatregelen IT (reproduceerbare beheersing van o.a. toegangsbeveiliging en wijzigingsbeheer). Overigens hebben wij omtrent deze onderwerpen geen bevindingen geconstateerd die significante impact hebben voor de jaarrekeningcontrole.

3. Bevindingen IT-beheersing

3.2 Toegangsbeveiliging en wijzigingsbeheer

De conclusies die wij op basis van onze werkzaamheden trekken over de algemene inrichting van IT bij uw organisatie, delen wij op deze pagina met u.

Authenticatie

Door middel van authenticatie wordt geborgd dat een gebruiker zichzelf kan identificeren binnen een geautomatiseerde omgeving. Kort gezegd: de gebruiker toont aan dat hij/zij inlogt met een eigen persoonsgebonden account en daarmee is wie hij/zij claimt te zijn. Wij scharen onder dit onderwerp m.n. de wachtwoordvereisten.

Autorisatie

Op het gebied van autorisatie zijn verschillende vormen van diepgang te definiëren. Wat wij onderzoeken en aan u rapporteren als het gaat om de randvoorwaarden rondom autorisatie, zijn de rechten die de mogelijkheid bieden zijn bij functionarissen met een onaom autorisatiestructuren te wijzigen en of deze rechten belegd fhankelijke positie ten opzichte van de jaarrekening. Dit geldt voor zowel voor rechten op applicatie- als databaseniveau voor applicaties in scope van onze controle. Daarnaast is een effectieve vaste werkwijze voor het toekennen van rechten noodzakelijk om gedurende een periode te kunnen steunen op het feit dat rechten adequaat beperkt zijn.

Wijzigingsbeheer (Change management)

Bij het doorvoeren van wijzigingen in software-omgevingen ontstaan risico's voor de bedrijfsvoering van uw organisatie. Wij verwachten daarom dat het proces voor wijzigingen een proces doorloopt, waarmee de risico's die gelopen worden, zijn ingeschat, worden geadresseerd en dat hierop maatregelen genomen worden.

Authenticatie	Autorisatie	Wijzigings-beheer	Omgeving
Netwerk 			Authenticatie De ingestelde wachtwoordeisen van het netwerk zijn van voldoende niveau. Wel zijn er persoonlijke user accounts niet verplicht het wachtwoord te wijzigen. Het huidige wachtwoordpolicy (wat nog moet worden ingevoerd) schrijft voor dat het wachtwoord iedere 365 dagen moet worden aangepast. Het netwerk vraagt elke 60 dagen om een wijziging. Hierbij is dus sprake van een inconsistentie tussen beleid en werkwijze. Dit heeft geen impact op de controle. De accounts die geen wachtwoord hoeven te wijzigen, wordt ondervangen doordat op het netwerk gebruik wordt gemaakt van tweefactor authenticatie. De authenticiteit van gebruikers is daarmee voldoende geborgd.
Key2Financien 			Authenticatie Voor Key2Financiën geldt dat gebruikers inloggen op basis van Single Sign-On. Hierdoor is het wachtwoordbeleid van het netwerk relevant. Aangezien op het netwerk gebruik wordt gemaakt van tweefactor authenticatie geldt dat ook voor het inloggen op Key2Financiën. Autorisatie De hoge rechten in de applicatie zijn beperkt tot onafhankelijke functionarissen die niet betrokken zijn bij de financiële verslaglegging in het kader van de jaarrekeningcontrole. Er wordt geen zichtbare periodieke controle uitgevoerd op gebruikers en gebruikersrechten binnen de applicatie en er is geen functie-autorisatie matrix opgesteld. Wij adviseren u om de rechten opnieuw te beoordelen, functiescheiding in kaart te brengen en een periodieke controle uit te voeren op de inrichting van de rechten binnen de applicatie en dit vast te leggen. Daarnaast adviseren wij logging toe te passen op het wijzigen van de gebruikersrechten. Wijzigingsbeheer Ten aanzien van wijzigingsbeheer hebben wij door middel van gegevensgerichte controle op de releasenotes kunnen vaststellen dat nieuwe releases geen impact hebben gehad op de jaarrekeningcontrole. Het is wel aan te bevelen om de nieuwe wijzigingsprocedure in Topdesk te formaliseren, zodat de procedure een toetsbaar karakter krijgt.

3. Bevindingen IT-beheersing

3.3 Regiefunctie, continuïteitsmaatregelen en beveiliging

Continuïteitsmaatregelen

Recovery Point objective (RPO): De RPO is het punt in de tijd tot waar men minimaal de gegevens moet kunnen herstellen. Het is dus de acceptabele hoeveelheid aan dataverlies uitgedrukt in tijd.

Back-ups: Het maken van back-ups wordt bij de gemeente Houten uitgevoerd door de afdeling ICT. Dagelijks worden er back-ups gemaakt en wekelijks worden deze ook extern opgeslagen. De afspraken hieromtrent zijn vastgelegd in uw back-up beleid.

De aanwezigheid en functionaliteit van de door de u gemaakte back-ups wordt jaarlijks, op basis van een uitwijktest, gecontroleerd.

Continuïteitsmaatregelen

Recovery Time Objective (RTO): Een RTO is de tijd waarna een proces/middel na een onderbreking moet teruggebracht zijn op een aanvaardbaar niveau, om een onacceptabele impact op de organisatie te vermijden.

Recovery: Het uitvoeren van recovery tests wordt uitgevoerd door uw ICT afdeling. De afspraken hieromtrent zijn vastgelegd in uw back-up beleid.

Uitwijk: Bij de gemeente Houten is er een constante uitwijklocatie in de vorm van een server op een externe locatie. Deze uitwijk wordt normaliter gebruikt om de load op de server op de eigen locatie te minimaliseren. Beide servers kunnen voor 100% alle IT activiteiten uitvoeren.

De aanwezigheid en functionaliteit van de recovery en uitwijkprocedures wordt jaarlijks, in 2022 op basis van een recoverytest en een uitwijk van een aantal kritische systemen naar uw tweede server locatie, gecontroleerd.

Beveiliging

Beveiliging

De beveiliging van de IT-omgeving delen wij op in verschillende aspecten, welke wij hieronder hebben weergegeven.

Fysieke beveiliging: Er wordt bij de gemeente gebruik gemaakt van een pasjes/badges-systeem omtrent de toegang van de niet publieke ruimte.

Remote access: Voor het vanaf een externe locatie inloggen op het netwerk of in de applicaties is een extra beveiligingsmaatregel in de vorm van tweefactor authenticatie actief.

Preventie: Een firewall en virusscanner is aanwezig en wordt actief beheerd.

Monitoring: Ten aanzien van monitoring maakt de gemeente gebruik van een IDS, dit is een functionaliteit die onderdeel is van de firewall. De gemeente heeft contracten/afspraken gemaakt met externe dienstverleners ten aanzien van een doorlopende monitoring op aanvallen en dergelijke. Dit in de vorm van een Security Operations Center (SOC)

3. Bevindingen IT-beheersing

3.3 Regiefunctie, continuïteitsmaatregelen en beveiliging

CISO (Chief Information Security Officer)

CISO (Chief Information Security Officer): De CISO is verantwoordelijk voor het informatiebeveiligingsbeleid.

Huidige situatie: Teammanagers zien er op toe dat alleen rechthebbende medewerkers persoonsgegevens en andere gevoelige informatie kunnen inzien.

Teammanagers zijn verantwoordelijk voor de bescherming van de informatie in processen waar zij verantwoordelijk voor zijn.

Gewenste situatie: Ons advies is om bovenstaande taken en werkzaamheden primair bij de CISO te beleggen gezien de specifieke kennis die nodig is om het juiste niveau van beveiliging te waarborgen. Als de gemeente de huidige werkwijze handhaaft is een actieve monitoring door de CISO gewenst.

Bijlage 1: detailbevindingen

Detailbevindingen

Uitleg opbouw

In dit hoofdstuk zijn de significante bevindingen opgenomen.

Per bladzijde van deze managementletter is een bevinding opgenomen met daarbij het risico en een aanbeveling. Bij elke bevinding staat de datum van de eerste vermelding aangegeven te samen met de gradatie van de constatering. Bij de prioriteit staat de mate van belangrijkheid en urgentie.

Per bevinding zullen wij aangeven welke alternatieve werkzaamheden wij zullen uitvoeren om het geconstateerde risico (gegevensgericht) te ondervangen.

Voor bestaande bevindingen geven wij tevens een update van de status van deze bevinding in het huidige boekjaar.

Bevinding

In dit blok wordt aangegeven wat gedurende de accountantscontrole is geconstateerd en waarvan wij u graag op de hoogte willen brengen.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Urgentie en belang van de bevinding	Boekjaar eerste vermelding	
	Risico Hierbij geven wij aan wat de risico's zijn van de bevinding en wat de gevolgen voor uw onderneming kunnen zijn.	
	Aanbeveling Hier geven wij u aanbevelingen met betrekking tot de bevinding. Deze aanbeveling is een mogelijke oplossing voor de bevinding.	
	Update boekjaar / Gevolgen jaarrekeningcontrole Hier geven wij een update van de bevinding wanneer deze in een eerder boekjaar is geconstateerd. Tevens kan de bevinding gevolgen hebben voor de controleaanpak / omvang van onze controlewerkzaamheden. Op deze plaats maken wij hier eveneens vermelding van.	

De kleur van de het symbool geeft de status van de constatering aan.

- = afgehandeld
- = actie ondernomen, maar nog niet afgerond
- = geen actie ondernomen
- = Nieuwe bevinding

Detailbevindingen

Risico

Bevinding

De gemeente heeft te maken met een vergrijzend personeelsbestand. Binnen 10 jaar gaat 2/3 van het personeel met pensioen. Daarnaast heeft Houten de opgave om de komende jaren circa 5.000 woningen te realiseren waarvoor gebiedsvisies moeten worden opgesteld. Voor de beheersing en begeleiding van deze projecten heeft de gemeente nieuw personeel nodig en moeten de processen worden ingericht. Gezien de woningbouwopgave die er is zal er veel vraag zijn naar deze personen.

Prioriteit

Boekjaar bevinding

Status

Gemiddeld

2022

Risico's

- 1) Kan de gemeente tijdig aan voldoende en geschikt personeel komen om de kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoering te borgen.
- 2) De verwachte benodigde capaciteit voor de realisatie van de beoogde 5.000 woningen is niet juist en/of de benodigde mensen kunnen niet tijdig aan de gemeente worden gebonden.

Aanbeveling

Wij adviseren de gemeente om beleid op te stellen hoe de toekomstige capaciteitsvraag ingevuld gaat worden en hierbij tevens te formuleren wat de vaste formatie dient te zijn en wat middels een flexibele schil/ externe inhuur kan worden opgevangen.

Voor de realisatie van de 5.000 woningen adviseren wij de benodigde capaciteit periodiek te evalueren en tijdig acties uit te zetten om de juiste mensen aan de gemeente te binden.

Detailbevindingen

Risico

Bevinding

Waardering debiteuren sociale zaken.

- 1) Onderbouwing waardering komt deels bij de WIL vandaan en wordt door de accountant van WIL betrokken in zijn werkzaamheden. Gemeente is voornemens oude vorderingen af te laten boeken.
- 2) De BBZ (leenbijstand) wordt door de gemeente Utrecht uitgevoerd. De financiële stroom inclusief uitstaande vorderingen gaan ook via gemeente Utrecht. Vanuit gemeente Utrecht wordt geen zekerheid verkregen omtrent de waardering van de vorderingen.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	2022	
	Risico's 1) In de financiële verordening zijn mogelijk afspraken opgenomen op welke wijze (wie moet deze goedkeuren) deze afboeking van de debiteuren die door WIL worden geadministreerd gerealiseerd kan worden. Als de gemeente dit niet naleeft kan er sprake zijn van een onrechtmatigheid. 2) Gemeente heeft onvoldoende inzicht in de waardering BBZ (leenbijstand) vorderingen.	
	Aanbeveling 1) Te onderbouwen en vast te leggen wie bevoegd is om te besluiten over deze afboeking. Tevens tijdig, indien sprake is van een materiele afboeking, een begrotingswijziging door te voeren. 2) Conform werkwijze WIL, een gecontroleerde verantwoording inzake de waardering BBZ (leenbijstand) vorderingen.	
		

Detailbevindingen

Risico

Bevinding

De gemeente, afdeling financiën, zou periodiek op een overval moment de kas van burgerzaken controleren door een telling uit te voeren. Deze controle heeft nog niet plaatsgevonden.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Laag	2022	
	Risico's De kas van burgerzaken is niet juist.	
	Aanbeveling Het interne beleid ook daadwerkelijk uitvoeren waarbij de kas op overval momenten wordt gecontroleerd en deze telling/ controle zichtbaar wordt gedocumenteerd en bewaard.	
		

Detailbevindingen

voorgaande jaren

In onderstaand overzicht en volgende pagina's hebben wij onze bevindingen ten aanzien van de interne beheersing van de bedrijfsprocessen, het advies en de impact op de controlewerkzaamheden uiteengezet met daarbij de prioriteitstelling. Daar waar er sprake is van een gegevensgerichte controle is met de VIC afgestemd dat zij de werkzaamheden ten behoeve van onze controle voorbereiden. Over de omvang, diepgang en tijdsad van de werkzaamheden van de VIC vindt periodiek afstemming plaats.

Toelichting prioriteit

Prioriteit hoog: Hoge kans en / of hoge impact van bevinding - Bevinding zo snel mogelijk structureel oplossen en aanvullende werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole 2022 uit te voeren.

Prioriteit gemiddeld: Lage kans, maar mogelijk hoge impact van bevinding - Bevinding structureel op te lossen voor de jaarrekeningcontrole 2023 en aanvullende werkzaamheden voor de jaarrekening 2022.

Prioriteit laag: Lagere kans en impact van bevinding - Bevinding op te lossen op lange termijn.

Nr.	Proces	Bevinding / advies / impact controlewerkzaamheden	Prioriteit
1	Inkopen	Bevinding 2020: Binnen de AO/IB wordt de prestatielevering niet toereikend aangetoond en gedocumenteerd om risico's procesmatig te ondervangen. Advies: Procedures AO/IB en beleid te formaliseren op de prestatielevering en deze zichtbaar vastleggen en documenteren. Opvolging 2022: Bevinding is nog onderhanden. De (zichtbare) controle op de prestatielevering door budgethouder is nog onvoldoende geïntegreerd in de procesflow. Impact controlewerkzaamheden: Gegevensgerichte controleaanpak. Door middel van een steekproef op de lasten en voor de geselecteerde items met (aanvullende) onderliggende documentatie de prestatielevering aan te tonen (zie ook: BADO-notitie – Vastlegging en onderbouwing prestatielevering bij inkopen door decentrale overheidsorganisaties – 24 juli 2020).	hoog
2	Inkopen	Bevinding 2020: De verplichtingenadministratie wordt niet toegepast en/of is niet conform de voorschriften bij inkopen, waardoor er een hoger risico's bestaat op het niet naleven van de juiste aanbestedingsprocedure en budgetbewaking. Opvolging 2022: Volledigheid verplichtingenadministratie (>€ 5.000) wordt nog niet afgedwongen. Organisatie wordt hier actief op gewezen en proces wordt doorontwikkeld/ geoptimaliseerd. Advies: Gebruik maken van een verplichtingenadministratie en intern zichtbaar monitoren op de naleving hiervan alsmede de juistheid en volledigheid van de opgenomen verplichtingen. Impact controlewerkzaamheden: Gegevensgerichte controlewerkzaamheden om de volledigheid en juistheid van de schuldpositie vast te stellen. Heeft betrekking op de schuldpositie nog te betalen.	gemiddeld

Detailbevindingen

voorgaande jaren

Nr.	Proces	Bevinding / advies / impact controlewerkzaamheden	Prioriteit
3	Subsidies	Bevinding 2020: Ontoereikende AO/IB om de risico's procesmatig te ondervangen. Dossiervorming niet standaard per subsidie (veel verschillende betrokkenen en diversiteit in vastleggingen) en niet altijd volledig om de relevante toets-punten vanuit het normenkader procesmatig aan te tonen. Advies: Procedures AO/IB verbeteren met daarbij aandacht voor standaard dossiervorming om de relevante risico's procesmatig te mitigeren. Opvolging 2022: Eind 2022 wordt naar verwachting een nieuwe algemene subsidieverordening vastgesteld. Aandachtspunt is en blijft om vervolgens de relevante toetspunten die hieruit naar voren te integreren in het proces en de controles zichtbaar en uniform uit te voeren. Impact controlewerkzaamheden: Gegevensgerichte controlewerkzaamheden door middel van een steekproef op de subsidies.	gemiddeld
4	Sociaal Domein	Bevinding: De inrichting en vastlegging (zichtbaarheid) van het toezicht en beheer op uitbestede taken bij de WIL en RBL kan worden verbeterd om procesmatig het toezicht en beheer zichtbaar te maken en daarmee vast te kunnen stellen. Advies: De inrichting en vastlegging (zichtbaarheid) van het toezicht en beheer op uitbestede taken bij de WIL en RBL standaardiseren en formaliseren. Opvolging 2022: Ten aanzien van WIL is er sprake van voldoende toezicht waarbij de werkwijze ook is beschreven. Voor RBL is dit niet het geval en loopt de gemeente net als voorgaande jaren het risico niet tijdig over de gecontroleerde informatie te beschikken. Dit kan van invloed zijn op het niet tijdig kunnen verstrekken van onze controleverklaring bij de jaarrekening van gemeente Houten. Impact controlewerkzaamheden: Volledig gegevensgerichte controlewerkzaamheden op de jaarverantwoordingen van de WIL en RBL en de aansluiting op de financiële administratie. Aanpassing prioriteit: Middels de aanpassing van de prioriteit naar hoog willen wij het belang benadrukken dat de gemeente tijdig over de gecontroleerde verantwoording van RBL beschikt. Daarnaast is het van belang dat de gemeente voldoende inzicht heeft op welke wijze RBL de prestatielevering van de zorgleveranciers vaststelt en dat hier geen materiele onzekerheden uit naar voren komen.	Hoog RBL Afgehandeld WIL
5	Huren en pachten	Bevinding 2020: Periodieke analyse ontbreekt of alle objecten in bezit van de gemeente (kadaster) betrokken zijn en deze juiste status hebben in relatie met de volledigheid van de baten vanuit beheer maatschappelijk vastgoed. Advies: Periodieke analyse uitvoeren conform voorstaande. Opvolging 2022: Bevinding is nog onvoldoende opgepakt binnen de organisatie, derhalve risico niet voldoende gemitigeerd. Impact controlewerkzaamheden: Gegevensgerichte werkzaamheden uitvoeren op de analyse van de gemeente en daarmee de volledigheid van de baten vaststellen.	hoog

Detailbevindingen

voorgaande jaren

Nr.	Proces	Bevinding / advies / impact controlewerkzaamheden	Prioriteit
6	Omgevingsvergunningen	Bevinding 2020: Openstaande dossiers worden alleen gemonitord vanuit status zoals weergegeven in de applicatie, hetgeen een hoger risico geeft op de betrouwbaarheid van het lijstwerk. De IT omgeving / applicatie wordt intern niet gecontroleerd en kan hiermee geen toereikende en sluitende conclusies worden getrokken. Advies: Zichtbare controle op openstaande dossier welke nog niet tot baten hebben geleid (is dat juist, of nog op te leggen baten?). Periodiek uitvoeren en zichtbaar vastleggen. Opvolging 2022: De bevinding is vooralsnog van toepassing, derhalve risico niet voldoende gemitigeerd. Punt wordt met het oog op de invoering van de omgevingswet ook niet meer opgelost. Gezien het uitstel, opnieuw, van de omgevingswet blijven wij wel de aandacht vragen voor dit punt. Impact controlewerkzaamheden: Bij de jaarrekeningcontrole de zichtbare controle op openstaande dossiers welke nog niet tot baten hebben geleid (is dat juist, of nog op te leggen baten?) te controleren naast de aansluitingen en controlewerkzaamheden door de gemeente tussen de financiële administratie en sub-administratie.	gemiddeld
7	Omgevingsvergunningen	Bevinding 2020: Interne beheersing op juistheid tarieven heeft niet gewerkt in 2020, later geconstateerd en gecorrigeerd (impact < € 5k) Advies: Aandacht voor de secure uitvoering van de AO/IB, IC en VIC. Vanuit de beheersmaatregel in de IB en IC zou deze controle moeten werken en eerder geconstateerd moeten worden. Opvolging 2022: Bevinding is tijdens de controle 2021 opgelost derhalve is de bevinding afgehandeld. Impact controlewerkzaamheden: Middels de gegevensgerichte steekproef op de baten omgevingsvergunningen is vastgesteld dat de tarieven op een juiste wijze worden berekend.	Afgehandeld
8	Algemeen	Bevinding 2020: Voor het merendeel van de processen binnen de gemeente zijn binnen de lijnorganisaties geen toereikende interne beheersingsmaatregelen (precisie en zichtbaarheid) ingeregeld om de risico's aan de voorkant te mitigeren. Advies: Uitschrijven primaire processen en aandacht voor de risico's en interne beheersingsmaatregelen (precisie en zichtbaarheid: wie, doet wat, waarin, waarmee, met welk doel) om risico's procesmatig te mitigeren. Opvolging 2022: Uit onze bevindingen van de interim-controle komt naar voren dat de interne beheersingsmaatregelen nog onvoldoende zichtbaar zijn om hierop te kunnen steunen. Dit betekent dat wij voor de meeste processen een gegevensgerichte controleaanpak dienen te hanteren in plaats van een systematische aanpak. De gemeente heeft als doel voor eind 2022 de processen te hebben beschreven en hierbij ook interne beheersingsmaatregelen te onderkennen en te implementeren in de organisatie. Impact controlewerkzaamheden: Niet kunnen steunen op de AO/IB met als gevolg een verdere gegevensgerichte controleaanpak om de risico's te mitigeren.	gemiddeld

Detailbevindingen

voorgaande jaren

Nr.	Proces	Bevinding / advies / impact controlewerkzaamheden	Prioriteit
9	Verbonden partijen	Bevinding 2020: Wij hebben vernomen dat de gemeente toezicht houdt op de verbonden partijen en dit op hoofdlijnen zichtbaar is binnen de planning en control cyclus, echter dit wordt niet gestructureerd en zichtbaar vastgelegd. Advies: Proces beheersing en monitoring van verbonden partijen standaardiseren en voorzien in zichtbare vastleggingen. Opvolging 2022: Wij hebben vastgesteld dat de beheersing/ toezicht op verbonden partijen van toereikend niveau is. Wel onderkennen wij nog de volgende aandachtspunten namelijk tijdigheid RBL (zie punt 4) alsmede een aanbeveling waarbij het toezicht van de verbonden partijen meer risicogericht vorm kan worden gegeven. Impact controlewerkzaamheden: Gemeente dient per jaareinde, net als voorgaande jaren, een zichtbare aansluiting tussen de gecontroleerde verantwoording van de verbonden partij, financiële administratie gemeente en de paragraaf verbonden partijen in de jaarrekening op te nemen.	Afgehandeld
10	Inkoop en aanbesteden	Bevinding 2020: De gemeente beschikt nog niet over een toereikend en functionerend contractenregister. Hierdoor is er onvoldoende monitoring op noodzakelijke aanbestedingen aan de voorkant en bestaat er een groot risico dat aanbestedingen niet juist en/of tijdig worden uitgevoerd. Advies: Het realiseren van een toereikend en functionerend contractenregister. Opvolging 2022: Net als in 2021 wordt een verdere opbouw van het bestaande contractenregister via verschillende lijnen geactiveerd en gestimuleerd binnen de gemeente, echter kost dit tijd. De volledigheid en kwaliteit van het contractenregister is onder andere onderdeel van de uitgevoerde spendanalyses in de verbijzonderde interne controle. De gemeente voert nu elk kwartaal een spendanalyse uit om tijdig afwijkingen van het vigerende aanbestedingsbeleid vast te kunnen stellen. Hiermee wordt tevens beoogd de volledigheid van het contractenregister te realiseren. Aandachtspunt blijft het procesmatig afdwingen van de registratie van de contracten. Impact controlewerkzaamheden: Gegevensgerichte controlewerkzaamheden op de rechtmatigheid van de EU-aanbestedingen.	gemiddeld
11	Inkoop en aanbesteden	Bevinding 2020: De procedure omtrent het verkrijgen van een inkoopadvies bij inkopen > € 5k wordt niet altijd nageleefd (beleid). Advies: Gebruik maken van de procedure voor een inkoopadvies en intern monitoren op de naleving hiervan. Opvolging 2022: De verbijzonderde interne controle zal dit toetsen in haar werkzaamheden als onderdeel van de controle. Conclusie op basis van de controle eerste periode is dat hier wel verbetering zichtbaar is maar dat het inkoopadvies (nog) niet in alle gevallen is gevraagd. Aandachtspunt is het proces zo in te richten dat dit bij alle inkopen > € 5k wordt afgedwongen. Impact controlewerkzaamheden: Geen verdere impact dan al de gegevensgerichte controlewerkzaamheden op de rechtmatigheid van de EU-aanbestedingen. Aanpassing prioriteit: Wij hebben de prioriteit aangepast naar hoog omdat dit een belangrijke stap (beheersing) is om aan de voorkant te waarborgen dat er op een rechtmatige wijze wordt aanbesteed.	hoog

Detailbevindingen

voorgaande jaren

Nr.	Proces	Bevinding / advies / impact controlewerkzaamheden	Prioriteit
12	Algemeen	Bevinding 2020: Het normenkader is nog niet vertaald naar een toetsingskader waardoor niet direct duidelijk is of alle normen voldoende zijn belegd, worden beheerst en/of gecontroleerd vanuit de verantwoordelijken binnen de AO/IB, IC of VIC. Advies: Concreet vertalen van het normenkader naar een toetsingskader. Opvolging 2022: Het normenkader m.b.t. boekjaar 2022 is nog niet voor alle processen/ posten vertaald naar een toetsingskader. De gemeente is bezig, moet voor de controle 2023 zijn ingevoerd, om te komen tot integrale controletemplates. Hiermee wordt bedoeld een procesbeschrijving, de risico's, de beheersingsmaatregelen, de van toepassing zijnde wet- en regelgeving inclusief toetsingskader. Impact controlewerkzaamheden: Bij elk der processen gegevensgerichte controlewerkzaamheden en daarbij de relevante toets-punten uit het normenkader betrekken, uitwerken en controleren. Gemeente dient zichtbaar aan te tonen dat dat alle toets-punten (recht, hoogte, duur) zijn betrokken in de interne controle. Aanpassing prioriteit: De prioriteit hoog is onderkend omdat er nog onvoldoende vanuit het normenkader een toetsingskader is uitgewerkt. Dit is voor de controle 2022 al noodzakelijk. Dit belang wordt alleen maar groter met het oog op de rechtmatigheidsverantwoording 2023 waarvoor de gemeente de controle zelf dient uit te voeren.	hoog
13	IC en VIC	Bevinding 2020: Werkzaamheden vanuit IC/VIC zijn laat in het boekjaar georganiseerd. Advies: Werkzaamheden meer dynamiseren over het boekjaar, tijdiger plan-do-check-act principe realiseren. Automatiseringsomgeving en general IT controls binnen IC en/of VIC werkzaamheden betrekken. Opvolging 2022: Ten opzichte van voorgaand jaar zijn de werkzaamheden verder naar voren gehaald en hebben we een goede afstemming gehad over het tijdsplan en planning. Aandachtspunt voor de VIC is conform tijdsplan volledig aan te leveren alsmede werkzaamheden met voldoende diepgang en navolgbaar te kunnen uitvoeren. Om vorenstaande te kunnen realiseren is de VIC afhankelijk van de gehele organisatie welke de door de VIC uitgevraagde informatie tijdig en volledig bij de VIC dienen aan te leveren zodat de VIC zijn werkzaamheden conform de met ons gemaakte afspraken kan uitvoeren. Impact controlewerkzaamheden: Geen optimale benutting IC/VIC en in overleg aanvullende controlewerkzaamheden. Zelfstandig oordeel omtrent de automatiseringsomgeving vanuit de accountant en impact op de controlewerkzaamheden te bepalen. Aanpassing prioriteit: Wij hebben de prioriteit aangepast naar hoog omdat over 2023 de gemeente de gehele rechtmatigheidsverantwoording zelfstandig dient uit te voeren. Dit vraagt meer/ de werkzaamheden zijn uitgebreider dan de huidige werkzaamheden van de VIC. Doordat de werkzaamheden 2023 nog gegevensgericht gedaan moeten worden is er sprake van een tijdrovende klus. De gemeente is bezig met het beschrijven van de processen en het inrichten van de 1^e, 2^e en 3^e lijncontroles zodat de controles zijn ingebed in de primaire processen. Totdat dit is ingeregeld en werkt is er sprake van een tijdrovende klus voor de organisatie.	hoog

Detailbevindingen

voorgaande jaren

Nr.	Proces	Bevinding / advies / impact controlewerkzaamheden	Prioriteit
14	Monitoring	Bevinding 2020: Belangrijke onderdelen binnen uw jaarrekening worden bij de jaarafsluiting en opstellen van de jaarstukken zichtbaar gecontroleerd vanuit de afdeling FAB met behulp van andere medewerkers binnen de organisatie. Te denken aan schatkistbankieren, de WNT toelichting, de SiSa-bijlage alsook verbonden partijen en waarborgen en garanties. Hierdoor bestaat het risico dat bijzonderheden en bevindingen pas achteraf worden geconstateerd en deze niet meer (tijdig) hersteld kunnen worden. Advies: Wij adviseren u voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole en gedurende het jaar op onderdelen werkzaamheden uit te voeren om bijzonderheden tijdiger te kunnen signaleren (waaronder WNT normen en bijzondere bezoldiging, SiSa-vereisten, overschrijdingen schatkistbankieren, aanspraak door verbonden partijen en garantstellingen). Opvolging 2022: Bij de interim controle hebben wij dit nog niet betrokken in onze werkzaamheden. Wij verwachten dat de VIC toeziet op een tijdige en juiste verantwoording van deze regelingen. Wel hebben wij vastgesteld dat ten aanzien van de inhuur griffier tussentijds een WNT check is uitgevoerd. Impact controlewerkzaamheden: Gegevensgericht en achteraf controlewerkzaamheden.	gemiddeld
15	Grond-exploitaties	Bevinding 2020: Er is geen sprake van een proces met zichtbare vastleggingen of toereikende interne beheersmaatregelen (precisie en zichtbaarheid). Veelal worden jaarlijks de noodzakelijke controlewerkzaamheden zichtbaar uitgevoerd door de organisatie op de van toepassing zijnde risico's (waardering, fasering, presentatie en toelichting en aan- en verkopen) en voeren wij hierop in overleg onze gegevensgerichte werkzaamheden uit. Advies: Aandacht voor het proces en voorzien in toereikende interne beheersingsmaatregelen en zichtbare vastleggingen (precisie en zichtbaarheid) Opvolging 2022: Uit onze werkzaamheden op de processen grondaankopen (alleen opzet omdat tot start interimcontrole er geen grondaankopen zijn geweest) en verkopen zijn geen zichtbare interne beheersmaatregelen geïdentificeerd. Het actualiseren van de grondexploitaties betrekken wij jaareinde in onze werkzaamheden. Aandachtspunt voor de actualisatie is dat de uitgangspunt die gehanteerd zijn voor de nog te maken kosten/ realiseren opbrengsten zijn onderbouwd met objectieve controle informatie zoals gesloten contracten, marktonderzoeken, etc. Hierbij dient ook zichtbaar te worden aangetoond of de gedane inschattingen bij GREX jaarrekening 2021 o.b.v. realisatie 2022 juist zijn geweest. Impact controlewerkzaamheden: Gegevensgerichte controlewerkzaamheden bij de jaarrekeningcontrole. Aanpassing prioriteit en status: Wij hebben de prioriteit naar hoog gezet vanwege de ontwikkelingen die van invloed zijn op de waardering van de grex. Ten behoeve van de jaarrekeningcontrole 2022 vraagt dit van de gemeente dat de gehanteerde uitgangspunten met objectieve controle informatie wordt onderbouwd van uit de 1^e lijn en door de 2^e lijn wordt gecontroleerd. De VIC dient toe te zien en vast te stellen dat werkzaamheden zichtbaar en navolgbaar zijn uitgevoerd. Tevens is de gemeente voornemens om binnen afzienbare tijd nieuwe grondexploitaties te openen waardoor het belangrijk is de beheersing van de nieuwe grondexploitaties in één keer goed neer te zetten. Wij hebben de status aangepast naar geen actie ondernemen omdat wij geen ontwikkelingen hebben vastgesteld ten opzichte van de voorgaande controle.	hoog

Detailbevindingen

voorgaande jaren

Nr.	Proces	Bevinding / advies / impact controlewerkzaamheden	Prioriteit
16	Vennootschap sbelasting	Bevinding 2021: De gemeente dient ook voor dit jaar opnieuw de fiscale positie van de gemeente te beoordelen. Deze analyse dient nog plaats te vinden en zal in samenwerking met de belastingadviseur van de gemeente worden uitgevoerd. Advies: Toetsen of de activiteiten met betrekking tot het grondbedrijf wel of niet door de ondernemerspoort gaan. Opvolging 2022: Fiscale berekening grondbedrijf is nog niet geactualiseerd. In dit kader verwijzen wij ook naar aandachtspunt jaarrekeningcontrole. Impact controlewerkzaamheden Gegevensgerichte controlewerkzaamheden op de VPB-positie. Wij zullen een VPB collega de geactualiseerde berekening laten reviewen. Aanpassing prioriteit: Bij controle 2021 was er geen actuele berekening opgesteld. Middels aanvullende werkzaamheden en ondersteuning vanuit fiscalist BT hebben wij destijds voldoende zekerheid verkregen dat de ontwikkelingen sinds de laatste berekeningen niet tot een andere verwerkingswijze in de jaarrekening 2021 zou leiden. Voor de controle 2022 is het van belang dat op basis van de geactualiseerde grondexploitatie ten behoeve van de jaarrekening 2022 wordt vastgesteld of de ontwikkelingen impact op de fiscale positie.	hoog

Detailbevindingen

Aanbeveling

Bevinding

Ten aanzien van de beheersing van verbonden partijen heeft de gemeente een goede werkwijze staan om de ontvangen informatie te kunnen analyseren en te beoordelen. De uniformiteit van werkwijze kan nog worden doorontwikkeld. Bij deze doorontwikkeling adviseren wij in het kader van doelmatigheid de mate van toezicht/ controle op de verbonden af te laten hangen van de risico's die de gemeente onderkent bij de verschillende verbonden partijen.

Prioriteit

Laag

Boekjaar bevinding

2022

Status

Aanpassing werkwijze

De gemeente is mogelijk verhoudingsgewijs te veel tijd kwijt aan de beheersing van verbonden partijen waarbij het risico laag is. Anderzijds is mogelijke een strakkere beheersing nodig om er voor te zorgen dat de gemeente tijdig over de benodigde controle informatie beschikt vanuit de verbonden partij. Op deze wijze kan er mogelijk op doelmatigere manier worden gewerkt.

Aanbeveling

Wij geven u in overweging mee om de diepgang ten aanzien van de beheersing van de verbonden partijen af te laten hangen van de risico's die de gemeente onderkent ten aanzien van de verschillende verbonden partijen.

Bijlage 2: actuele ontwikkelingen ihkv onze natuurlijke adviesfunctie

Overige onderwerpen

Overige aandachtspunten

De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) heeft gedurende 2022 geen nieuwe notities uitgebracht. Wel zijn er een aantal "vraag en antwoord" verschenen, welke relevant kunnen zijn bij het opstellen van de jaarrekening 2022. We adviseren u hiervan kennis te nemen en indien noodzakelijk rekening mee te houden bij het opstellen van de jaarrekening 2022.

Voorziening Verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.

Tijdelijke woningen in grondexploitaties

Indien een gemeente besluit om tijdelijke woningbouw te realiseren binnen een (langlopende) grondexploitatie dan is het toegestaan om de gronden waar de tijdelijke woningen op gerealiseerd zijn onderdeel te laten blijven van de grondexploitatie. De voorwaarde die natuurlijk wel van toepassing is dat de grond eigendom is van de gemeente. Tevens worden ook de lasten en baten samenhangend met de tijdelijke invulling van de gronden onderdeel van de grondexploitatiebegroting.

Vaststellen normenkader

Met ingang van het boekjaar 2023 is het niet langer toegestaan om het normenkader ter kennisgeving aan de raad te verstrekken, maar dient het normenkader jaarlijks expliciet door de gemeenteraad vastgesteld te worden.

Verkoop van woningen via de KoopGarant-regeling

De Commissie BBV heeft vragen ontvangen over de administratieve verwerking van de verkoop van woningen via de zogenaamde KoopGarant-regeling. Landelijk zijn er meerdere aanbieders van deze regelingen. Ter illustratie voor de verwerking en de aandachtspunten heeft de commissie een specifieke casus beschreven om zo gemeenten een handvat te bieden bij de (financiële) uitwerking van de regeling ten behoeve van hun eigen situatie. De commissie wijst erop dat elke casus zijn eigen specifieke afspraken kent en dat de uitwerking daarom niet onverkort toegepast kan worden op elke regeling met 'KoopGarant' kenmerken. Wij adviseren u, indien u een KoopGarant-regeling heeft, de unieke kenmerken van deze regeling en de (financiële) uitwerking vroegtijdig af te stemmen met het controleteam.

Reservering accountantskosten

De commissie BBV stelt in haar beantwoording dat voor de kostenverantwoording ook voor de accountantskosten aangesloten moet worden op het moment van prestatielevering. Lasten worden verantwoord in het jaar dat de prestatie wordt geleverd, aldus de commissie BBV. De contractuele verplichting ontstaat weliswaar in jaar T, maar die wordt niet verantwoord in de rekening van baten en lasten van jaar T (eventueel wel vermelden bij de niet uit de balans blijvende verplichting). Dit impliceert derhalve dat voor de kosten en uren die de accountant voor de jaarrekening 2022 in 2023 maakt deze in het begrotingsjaar 2023 dienen te worden verantwoord.

Overige onderwerpen

Overige aandachtspunten

De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) heeft gedurende 2022 geen nieuwe notities uitgebracht. Wel zijn er een aantal “vraag en antwoord” verschenen, welke relevant kunnen zijn bij het opstellen van de jaarrekening 2022. We adviseren u hiervan kennis te nemen en indien noodzakelijk rekening mee te houden bij het opstellen van de jaarrekening 2022.

Afschrijvingsduur van een bijdrage aan activa in eigendom van derden

Artikel 64 lid 6 van het BBV bepaald dat voor deze bijdragen aan de activa in eigendom van derden, bedoeld in artikel 34, onderdeel c, de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt. In de vraag in hoeverre een bijdrage van de provincie dan wel de gemeente ten behoeve van een actief van het Rijk geactiveerd kan worden, geeft de commissie BBV het antwoord dat dergelijke bijdragen direct ten laste van de exploitatie dienen te worden genomen. Dit is gelegen in het feit dat het Rijk het kasstelsel hanteert en investeringen derhalve niet activeert.

Wet Open overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparaagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Notitie paragraaf bedrijfsvoering

Zoals vorig jaar reeds benoemd heeft de commissie BBV de notitie Paragraaf Bedrijfsvoering aangepast. Wij willen u erop wijzen om de stellige uitspraken en aanbevelingen hieruit over te nemen in de paragraaf zoals opgenomen in het jaarverslag.

Overige onderwerpen

Overige aandachtspunten

SPUK Oekraïne

SPUK Oekraïne

Vanwege de komst van vele ontheemden uit Oekraïne naar Nederland, is sinds maart 2022 de noodzaak ontstaan om op binnen een korte termijn voldoende opvangplekken te creëren. De toestroom van ontheemden uit Oekraïne was dermate hoog dat Nederland niet in staat is om binnen de bestaande structuren opvang te bieden. Om die reden heeft het kabinet in het Veiligheidsberaad van 7 maart 2022 de opdracht gegeven aan de voorzitters van de veiligheidsregio's om samen met gemeenten opvanglocaties te realiseren en te exploiteren voor 50.000 of meer opvangplekken. In de brief aan de Tweede Kamer van 8 maart 2022 heeft het kabinet toegezegd dat de kosten, die worden gemaakt vanwege de realisatie en exploitatie van deze opvang, van rijkswege worden vergoed. De Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne is de uitwerking van die toezegging ten aanzien van gemeenten. De regeling is ingegaan op 4 juni 2022 en is verlengd per 15 oktober 2022. De regeling voorziet in het verstrekken van een specifieke uitkering aan gemeenten voor het vergoeden van de kosten die zijn gemaakt ten behoeve van het realiseren en exploiteren van de opvang en verstrekkingen aan ontheemden uit Oekraïne in de Gemeentelijke Opvang Oekraïne (GOO) en de Particuliere Opvang Oekraïne (POO). In de uitwerking van de regeling wordt onderscheid gemaakt in kosten tot het moment van ingang van de regeling (dus tot en met 3 juni 2022) de eerste fase (4 juni 2022 tot en met 14 oktober 2022) en de tweede fase (15 oktober ev.) waarbij de verantwoording per SiSa hierop zal aansluiten. Het is van belang in uw registratie van de kosten duidelijk onderscheid te maken tussen de verschillende perioden waarbij de periode waarop de gemaakte kosten betrekking hebben leidend is en niet de factuurdatum. Daarnaast zal de SiSa bijlage naar verwachting ook vragen om het cumulatief van het aantal beschikbare bedden per dag. Wij adviseren u om uw registratie daarop te controleren.

